

Spillkräkor

Välkommen till Ekopark Färna

och Sveaskog

Ekopark Färna ligger i Västmanland strax öster om Skinnskatteberg. Området innehåller värdefulla skogsmiljöer där många hotade arter trivs. Unikt för Färna är den stora andelen lövträd och särskilt stort naturvärde har asparna. Här finns också gott om spår av forna tiders bergsbruk i form av ruiner efter hyttor och rester från kolmilor.

Ekoparken har flera områden med gammal skog. Här trivs många olika arter av bland annat lavar, svampar och mossor. Bävraparna i Färna ser till att det finns gott om död ved för olika insekter och hackspettar. Även lodjur lever i ekoparken, men björn och varg passerar också ibland. Stora delar av Ekopark Färna är flacka myrmarker med ett rikt fågelliv. I omgivningarna finns dessutom många sjöar som är populära bland fiskare och kanotister.

Snabba fakta

Invigd: 2005.

Miss inte: Kampkällan, Flena hage och Trollberget.

Tips på aktiviteter: Paddla, plocka bär, jaga och fiska.

Intressanta arter: Aspgelélav, kalendabersvamp, aspfjäril.

Storlek: 4 004 hektar

Läge: Västmanlands län, cirka 2 mil öster om Skinnskatteberg. X 663 00 33, Y 150 61 58.

De många vattnen i ekoparken bjuder på bra paddlingsmöjligheter

Området är rikt på fiskesjöar

Sveaskogs ekoparker – för naturen och människan

En ekopark är ett större sammanhängande landskap med stora biologiska och ekologiska värden där Sveaskog har höga naturvårdsambitioner. I ekoparken både bevarar och utvecklar vi den biologiska mångfalden. Minst hälften av den produktiva skogsmarken används för naturvård. Skogsbruk bedrivs i de flesta ekoparker, men anpassas till områdets naturvärden och dess förutsättningar att utveckla nya naturvärden. Samtidigt sätter vi skogens betydelse för friluftslivet och människans välbefinnande i centrum. Sveaskog utvecklar (2021) sammanlagt 37 ekoparker runt om i Sverige. Skötseln av ekoparkerna styrs genom särskilda naturvårdsavtal mellan Sveaskog och Skogsstyrelsen, vilka säkrar ett långsiktigt skydd för natur- och kulturvärden. Ekopark Färna invigdes 2005 och blev då vår sjunde ekopark.

Ekoparken bevarar och förändrar

Inventeringar visar att många av de sällsynta arterna av bland annat hackspettar, insekter samt lavar och mossor i Färna är beroende av gamla lövträd i ljusa öppna lägen. Att behålla och utveckla lövskogar är den största naturvårdssatsningen inom ekoparken. I Färna kommer även våtmarker att återskapas för att förbättra villkoren för vadarfåglar, groddjur och andra hotade arter.

Ekopark Färna omfattar 2 822 hektar skogsmark. Den sammanlagda naturvårdsarealen i området blir 70 procent med den naturhänsyn som även lämnas i produktions-skogen. Naturvårdsåtgärder påbörjades 2005.

Naturvårdssatsningen i Ekopark Färna

Naturtyper med höga naturvärden	Utgångsläge 2005	Restaurering	I framtiden
Lövnaturskog	4 %	20 %	24 %
Lövrik barnnaturskog	5 %	16 %	21 %
Grannaturskog	5 %	4 %	9 %
Tallnaturskog	3 %	3 %	6 %
Summa skog med höga naturvärden	17 %	43 %	60 %
Produktionskog utan höga naturvärden	83 %	-43 %	40 %

Gott om lövträd och död ved

Vart fjärde träd är ett lövträd i Ekopark Färna, vilket gör området unikt. Björken är det dominerande lövträdet. Ekoparken har många ihåliga värtbjörkar med en sprucken bark där den vackert gröna lunglaven trivs. Skogen är också rik på döda träd som många insektsarter behöver för att överleva. De blir i sin tur föda för gråspetten och andra hotade hackspettar.

Unika aspar och ovanliga lavar

Aspen är särskilt livskraftig i ekoparken och sätter sin prägel på markerna. De vackra asphagarna och lövträdsrika granskogarna är en följd av hur människor brukat marken genom tiderna. De stora och ibland hundraåriga asparna är en viktig miljö för flera hotade arter. Ovanliga gelélavar har kanske en av landets bästa växtplatser här i Färna.

Gammal trolsk granskog

I Färna finns områden med gammal granskog där enstaka träd kan ha en ålder på ända upp till 180 år. Många av granarna i den trolska skogen är draperade med olika hänglavar. Dessutom är områdena fulla med stenblock som är mjukt klädda med en stor mängd mossor. Det är fascinerande att titta närmare och se hur varje art har hittat sin rätta blandning av fukt och skugga på olika delar av stenarna.

Landskap format av bränder

Skogsbränder har format ekoparkens skogar sedan urminnes tider. Den senaste branden i Ekopark Färna gick fram i tallskogarna norr om Klysen under den extremt varma och torra krigssommaren 1914. Spår går fortfarande att se i form av förkolnade stubbar och större träd med ärr från branden.

Även människan har utnyttjat elden för att bränna av marker och skapa bättre bete eller föryngra skogen. Typiskt för Bergslagen är att stora sälgar ofta växer i den näringsrika jorden vid gamla kolbottnar.

I ekoparken hjälper bävern Sveaskog i naturvårdsskötseln. Döda lövträd är viktiga för många arter.

Produktionskog för virke

Skogsområden utan höga naturvärden används även i fortsättningen för produktion av virke. Vid gallring och avverkning i dessa skogar tas generell eller förstärkt naturhänsyn. Det innebär att allt från några procent av träden till hälften av skogen lämnas kvar.

Gammal bergsbruksbygd

Ekopark Färna är ett landskap med lång kulturhistoria. Skogen, vattensystemen och våtmarkerna har varit en förutsättning för människors liv och leverne i många generationer. I området finns gott om spår från traktens bergsbruk. Både järn- och kopparmalm har brutits i omgivningarna. Här finns rester från hundratals kolmilor och ett flertal ruiner efter hyttor. Den småskaliga huggningen av kolved har skapat den för Bergslagen typiska skogsmiljön, där mer ljuskärlande lövträd kunnat konkurrera med den snabbväxande granen.

Aspfjäril

Levande friluftsliv

Ekoparkens trolska naturskogar och mäktiga ursprungliga myrvidder erbjuder spännande naturupplevelser. Traktens fiskesjöar och vattendrag med kanotleder lockar många besökare. I Färna finns även fina jaktmarker och skogar som erbjuder goda möjligheter att plocka svamp och bär. Den mer äventyrlige finner märkliga naturfenomenen att utforska, bland annat i form av jättelika stenblock och blockgrottor formade av istiden.

Bärplockning

Aspstam

Kantareller

Aspar

Förkolnad stubbe

Allemansrätten – frihet under ansvar!

Allemansrätten är en unik förmån som tillåter att röra oss fritt i skog och mark så länge vi tar hänsyn till växt- och djurlivet och människors hemfrid. Grundregeln är att *inte störa – inte förstöra*. Enligt allemansrätten får du gärna tälta något dygn, plocka svamp och vilda bär men inte fridlysta växter. Ha alltid släckutrustning nära till hands om du ska elda. Tänk på att det ofta är eldningsförbud under sommaren. Allemansrätten gäller även i naturreservat, men kan vara begränsad till det enskilda naturreservatets föreskrifter. Mer information om allemansrätten kan du få av Naturvårdsverket på allemansratten.se

Sveaskog

Sveaskog är Sveriges största skogsägare med långsiktig förvaltning av skogen som sin kärnverksamhet. I det ingår skötsel, viltförvaltning och att leverera timmer, massaved och biobränsle. Genom markaffärer, arrenden och samarbeten utvecklar Sveaskog även skogen som en plats för naturupplevelser, jakt och fiske. Ägare är svenska staten.

För mer information:

www.sveaskog.se

Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

SVEASKOG

Ekoparkens sevärdheter

- 1 **Tarmansbogölen** är ett område med grova aspar och gammal sälj. Här bygger bävrar sina dammar. Alla fällda träd som de lämnar efter sig ger livsrum åt många insekter som i sin tur gör att olika hackspettar trivs särskilt bra i denna skog.
- 2 **Kampkällan** mitt i ekoparken har fått sitt namn från att hästarna drack sig otörstiga här. Än idag är det gott att smaka på det kalla vattnet. Källan är hem för många olika vatteninsekter, bland annat en ovanlig bäckslända.
- 3 **Stora Flyten** i östra delen av Färna är en stor mosaik av skog och myrmark med ett rikt fågelliv. Med lite tur går det att se arter som grönbena och nattskärva. Även fiskgjuse och olika ugglor häckar här.
- 4 **Flena Hage** med sina gamla aspar är en vacker rastplats. Här har betande djur hållit undan granen och gett lövträden utrymme på ett sätt som är typiskt för ekoparken. Passa på att njuta av utsikten över Flenasjön som är populär för fiske och paddling.
- 5 **Gillbo** är en gammal betesmark där en ny generation lövträd får fäste. Här ligger gamla döda aspar som passar den bulligt vita koralltaggsvampen. På sommaren flyger den stora aspfrjärilen över skogsängen på sina mörka vingar med vita band.
- 6 **Trollberget** är ett område med äldre granskog. Hänglavarna i träden gör att miljön känns som hämtad ur en gammal saga. Enligt folktron bodde trollen under de många mosklädda stenblocken i skogen.
- 7 **Färna Herrgård** ligger vackert beläget utanför ekoparken. Byggnaden från 1776 drivs idag som hotell och konferensanläggning. Ekoparkens skogar gav ved och kol till det forna bruket och tillverkningen av stångjärn som blev till spik, ankare och takplåt.

	Information
	Rastplats
	Servering
	Hotell
	Svärdhet
	Vatten
	Bebyggelse
	Skog
	Sankmark/myr
	Öppen mark
	Mark utanför ekoparken
	Väg > 7 m
	Väg 5-7 m
	Väg < 5 m
	Enskild väg/gata
	Stigar/leder
	Vattendrag

Ekopark Färna

0 0,5 1 1,5 2,0 2,5 km

